

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Hr. Gade sagde, at han var kommet i tvivl om, hvorvidt der på et tidspunkt kom et udspil fra Kommissionen om ændring af de praktiske samarbejdsvilkår.

Jeg forstår ikke, hvordan hr. Gade kan komme i tvivl om det, for på et eller andet praktisk tidspunkt skal vi have diskussionen. Selvfølgelig bliver der ændringer, og selvfølgelig vil de trække i retning af, at hvert enkelt medlemsland, stort eller lille, får en smule mindre indflydelse, når der kommer flere medlemmer. Det kan ikke undgås, så hvorfor prøve at stikke hinanden blå i øjnene på det punkt?

Så tror jeg nok, at hr. Gade misforstod det billede, jeg tegnede af, at der ikke bliver lagt faste spor ud for den videre udvikling, for jeg prøver bestemt ikke at gøre det til, at det ikke er nogen særlig stor beslutning, der skal tages. Tværtimod har jeg hele tiden fastholdt, at den beslutning, vi skal tage, er en stor og vigtig beslutning, og denne gang er den så langt mere politisk i sit indhold end de tidligere gange, der har været folkeafstemninger. Det er en vigtig politisk beslutning, vi skal træffe om Danmarks fortsatte tilhørsforhold til den fremtidige europæiske udvikling. Det, jeg mente med, at der ikke ligger faste spor, er, at ingen jo ved præcis, hvordan det samarbejde vil udvikle sig videre, og hvis man ønsker at få indflydelse på det, gælder det om at være med. Med den usikkerhed, vi oplever i Europa for øjeblikket, er det jo ikke til at sige noget præcist om, hvordan Europa ser ud om et par år. Tænk på, hvordan vi bare inden for de sidste mindre end tre år har fået et helt nyt Europakort med nye stater, nye grænser osv.

Derimod er jeg meget enig med den analyse af situationen i tilfælde af et nej, som hr. Ivar Nørgaard gav. Den svarer ganske nøje til de forsøg, jeg selv har gjort på at beskrive scenariet ved et nej. Det er jo ikke at skræmme; det er at opstille de muligheder, der måtte tegne sig ved et nej, og det er helt forkert ud fra den slags beskrivelser at drage den konklusion, hr. Gade forsøger at drage, nemlig at så siger man, at man ikke kan stemme nej. Selvfølgelig kan man stemme nej.

Jeg har bidt mærke i en artikel, der står i et af formiddagsbladene i dag skrevet af en folkekær skuespiller og instruktør. Han indleder med at skrive:

»Jeg stemmer nej til Unionen, fordi jeg ikke har lyst til at være fælles med de andre på de områder, det handler om. Derfor stemte jeg også nej i 1972.«

Sådan har man da lov til at synes. Hvis man ikke har lyst til at være fælles med de andre på de områder, det drejer sig om, skal man da stemme nej, og det er man i sin gode ret til at gøre. Dermed får man lov til at være fri for at være fælles med de andre, hvis der er et flertal i den danske befolkning, der mener det samme. Så selvfølgelig kan man da stemme nej, hvis man ikke har lyst til at være fælles med de andre.

Det, der er grund til at angribe, er dem, der prøver at foregøgle befolkningen, at man kan blive ved med at være fælles med de andre på alle de områder, hvor vi vil tvinge de andre til at være fælles med os, og så samtidig stemme nej. Det er det, man ikke kan. Man vælger imellem at være fælles med de andre eller at stille sig udenfor. Derfor var hr. Ivar Nørgaards analyse så præcis, for den fører jo i virkeligheden frem til to forskellige muligheder:

Enten opgiver de andre det hele, og jeg forstod på hr. Ivar Nørgaard, at bortset fra at de andre ville blive sure på Danmark, må man nok sige, at det er ikke realistisk at tro, at de andre opgiver det hele. Dertil er der lagt alt for megen prestige i sagen, og dertil er der for stor forståelse for, hvad det kan betyde for den videre europæiske udvikling, hvis et enkelt land får lov til at standse denne proces. Så den standser ikke.

Derfor opstår selvfølgelig den anden situation, som hr. Ivar Nørgaard beskriver, nemlig at de elleve så vil sætte sig ned sammen og sige: Hvad kan vi gøre? Hvordan kan vi gå videre selv?

Jeg er helt enig med hr. Ivar Nørgaard i, at det vil rejse ganske betydelige praktiske problemer. Vi har fået en forsmag på den type problemer, når vi ser de vanskeligheder, der er med at finde ud af, hvordan Storbritannien skal stå uden for den sociale dimension. For dér sidder vi jo netop nu med det problem, der hedder: Hvordan kan vi indrette forskellige stemmeregler og afgrænsninger i øvrigt på de områder, hvor man pludselig skal gå ind i den sociale dimension med 11 lande, hvor altså ét skal være udenfor? Hvornår afgrænser vi, hvornår skal englænderne sættes uden for dø-